

SJÄTTE SÖNDAGEN ”UNDER ÅRET”

ÅRGÅNG B

Första läsningen: **3 Mos 13:1-2, 44-46** (*Utanför lägret skall den spetälske ha sin bostad*)

”Spetälska” står i Bibeln för ett antal hudsjukdomar. Vi läser texten andligt: Moses bestämmelse ska förstås utifrån tron att vi är Guds avbild (1 Mos 1:26-27). *Synden* vanställer avbilden. En kristen ska fly från synden, men hjälpa syndaren.

Andra läsningen: **1 Kor 10:31 – 11:1** (*Ha mig till föredöme liksom jag har Kristus till föredöme*)

Att alla *skall bli räddade* (v. 33) är långt viktigare än att få rätt i småfrågor på jobbet, på nätet eller i församlingen. Böj dig under det som sker. Var som vatten, det ger vika, och ändå måste allt som det bär följa dess ström. Paulus lyssnar, håller med, äter kött, äter inte kött, är jude, är grek, allt för att **öppna hjärtana för Kristus**.

Evangelium: **Mark 1:40-45** (*Spetälskan försvann, och han blev ren*)

Spetälska personer var som levande döda, hänvisade till ett liv i grottor eller skjul utanför byarna (se läsningen ovan). Att de var ”orena” syftade både på smittorisken, men utan var för judarna kultiskt menat: de drabbade kunde inte delta i den religiösa gemenskapen. Den allmänna synen var att de var straffade av Gud. Förutom sjukdom och isolering fick de bära känslan av att vara förkastade av Gud.

En sådan människa faller alltså här ner inför Jesus. Där ligger han, mitt i gatans damm och smuts, och han själv är i samhällets och i sina egna ögon inte heller annat än smuts och orenhet. Jesus backar inte såsom lagen kräver – han ställer sig över religionens regler, blir själv kultiskt ”oren”, skyldig, därför att han vill hjälpa. Både Jesus och den spetälske visar stort mod – scenen upprepas senare av den helige *Franciskus a Assisi*. V. 41: Jesus grips av empati och vrede över det elände som denne broder i tron är drabbad av, och gör honom frisk. Det är onekligen ett gudomligt ingripande (jfr 4 Mos 12:10-15; 2 Kung 5:1-16). V. 44: Mannen ska skaffa sig ett friskintyg som ger tillträde till människornas värld igen men ska inte utbasunera vad som hänt. Jesus har inte kommit bara med mirakel, mänskligheten är ännu inte mogen för paradiset. En utomkanonisk text från antiken (papyrus Egerton 2 i British Museum) uppger att Jesus vandrade omkring med spetälska och åt med dem på värdshuset. Var det så? Vi vet inte (jfr dock Matt 26:6).

Denna berättelse vill i Markus bok understryka att Jesus var Messias. Han kom med Guds ord och var så uppfyllt av nåden att den närmast ”spillde över” överallt där han gick förbi. Är vi också nådiga eller undviker vi de utstötta? Inser vi att vi själva är spetälska i andlig mening, vanställda av våra synder, i behov av Jesu helande hjälp?

MÅNDAGEN I SJÄTTE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Jak 1:1-11** (*Uthålligheten måste visa sig i fullkomliga gärningar*)

Författaren bör vara aposteln Jakob (den yngre), en släkting till Jesus och ledaren av urkyrkan i Jerusalem. Han vänder sig till förföljda kristna utanför Heliga landet (v. 1) Mycket i brevet påminner i ton och innehåll om Jesu egna ord, inte minst om *Bergspredikan* i Matt kap. 5-7. Att vara fysiskt fattig men tillitsfullt bedjande och uthållig i goda gärningar ger gott hopp. För att klara livets prövningar ska man söka vishet – en gåva som Gud gärna ger (v. 5). Mycket påminner om första psalmen i Psaltaren. Den ”gudlöse” som där ska förgås (Ps 1:4) är här identisk med ”den rike” (v. 10-11). Bakom detta ekar Jesu ord: *Hur svårt blir det inte för dem som har pengar att komma in i Guds rike!* (Mark 10:23)

Evangelium: Mark **8:11-13** (*Varför vill detta släkte ha ett tecken?*)

Att kräva ett tecken (under) är samma sak som att bekänna att man *inte* tror. Eller man vill övertygas genom yttre saker, inte genom ett inre steg av tillit. Men Gud vill ha vårt hjärta, inte tvinga någon till att erkänna hans Son. Jesus vill inte skrämman med ett himmelskt fyrverkeri som vid Sinaiberget (2 Mos kap 19). Mirakel hjälper sällan mot otro – de kan snabbt bortförklaras som djävulens verk, som vi ser i Mark 3:22. Därför lämnar Jesus dem. Samtalet leder inget vart. Så ska vi också droppa samtal där vår tro ifrågasätts av personer som inte är redo att ta till sig vad vi säger. Fariseerna i denna scen ville *sätta honom på prov* (v. 11) – så beskriver Markus också djävulens frestelser av Jesus i Mark 1:13. De kom inte för att se tecken, de ville se Jesus misslyckas. När Jesus bara gick därifrån såg de honom som en förlorare. De hade allt för låsta föreställningar om hur Gud skulle visa sig. Så missade de *Guds besök* (Luk 19:44).

”Här är jag, här är jag!” sade jag till ett folk som inte åkallade mitt namn (Jes 65:1).

TISDAGEN I SJÄTTE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Jak 1:12-18** (*Gud frestar ingen*)

Saligprisningen i v. 12 låter nästan som Jesu ord i Uppenbarelseboken (jfr Upp kap. 2; 2 Tim 4:8), där det så ofta talas om *den som segrar*. Tanken att Gud skulle leda människor i frestelse, som Jakob vänder sig mot (v. 13-15), kommer möjligtvis från gnostiskt håll. Gnostikerna såg judarnas Gud, skaparen av denna ”låga, dåliga värld”, som en ondsint gestalt. Mot honom satte de ”himlaljusens fader” (jfr v. 17), en onåbar övergud som de påstod sig att ha unik ”insikt” (gnosis) om. Jakob avvisar det: vår Gud *är* himlaljusens fader och han är god. Visst kan Gud testa oss, dvs. ge oss tillfälle att visa vår trohet (Adam och Eva, Abraham...), men han lägger inte ut fällor. V. 18 syftar på dopets sakrament.

Evangelium: Mark **8:14-21** (*Se noga upp med både fariseernas och Herodes surdeg!*)

Jesus varnar lärjungarna mot den andliga påverkan (= ”surdegen” v. 15) från fariseerna och herodianerna. De två partierna var både olika och lika varandra – liksom religiösa och sekulariserade fanatiker i vår tid föraktar katolska kyrkan lika mycket, fast av helt olika skäl. De två rörelserna hade redan i Mark 3:6 ingått en ohelig allians i syfte att mörda Jesus. Jesus är givetvis orolig för att någon av hans män ska bli spion åt dessa motståndare (det fanns nog redan hemliga försök att värva den ene och den andre). Det är lite komiskt att lärjungarna tolkar Jesu ord som en kritik av att de har för lite bröd med sig. Jesus har länge irriterats över att de inte förstår hans ord (Mark 6:52; 7:18; 8:4) och nu kallar han dem rent ut *förstockade* (v. 17) – en mycket hård anklagelse. Hur dumma kan de vara? Skulle Jesus gnälla över att brödet är slut när han nyligen mirakulöst har mättat tusentals människor i ödemarken? Han som är *Livets bröd* (Joh 6:27, 32-35) är hos dem här i båten! Lärjungarna är andligt blinda (v. 18) – Markus använder elegant denna händelse som en övergång till följande scen där Jesus botar just en blind (Mark 8:22-26).

Jag tog dem i mina armar, men de förstod inte att jag botade dem (Hos 11:3)

ONSDAGEN 14 februari – ASKONSDAGEN

Fastans första dag är en dag av **stor nåd**. Det är heller inget ”måste” att komma till kyrkan i dag, som på söndagar. Stanna hemma om du inte behöver Guds nåd eller omvändelsens gåva!

Första läsningen: **Joel 2:12-18** (*Riv sönder era hjärtan, inte era kläder*)

Profeten Joel såg sitt land härjat av gräshoppsvärmar, svarta moln som åt upp säd, växter, allt. Kyrkan härjas i vår tid av **sekulariseringen** som äter allt i sin väg och på sina håll av direkt våldsam förföljelse. Kyrkor attackeras och var femte minut dödas en kristen för sin tro någonstans! *Aska* är det som är kvar när något har brunnit ner – för oss är det kanske illusionen om ett kristet samhälle... Men aska är också det renaste som finns, man kan tvätta sig i asklut. I dagens mässa välsignas askan och ett askkors tecknas på vår panna med orden *Omvänd dig, och tro på evangeliet* eller *Kom ihåg att du är stoft, och stoft skall du åter bli*. Gravstenen kastar sin skugga över oss nu, men det är för vårt eget bästa! Det är sunt att illusioner brister, inte minst våra grandiosa föreställningar om vår egen förträfflighet och odödlighet. Vi är stoft! Kristna är vi till namnet, medan många som inte delar vår tro är mycket bättre människor!

Du Stoft, gråt över ditt döda, tomma liv! Kyrkan som gemenskap är sällan bättre – sällan pådrivande i viktiga frågor. Andra har förbättrat världen medan vi har dyrkat vår självgodhet, vår prydliga utsida. Stoft! *Insidan* ska gråta (v. 13). Den dom som vi förtjänar för alla våra svek genom historien kan ännu användas (v. 13-14).

Andra läsningen: **2 Kor 5:20 – 6:2** (*Nu är den rätta stunden*)

NU hör Gud din bön om att få leva ett nytt liv (v. 2). Paulus är en tiggare: han *vädjar* till oss att försona oss med Gud. Det är inte Gud som behöver försonas, hans kärlek är alltid vänd mot oss (därför finns bikten). Nej, *vi* ska försonas med *honom*, för *vi* har vänt *honom* ryggen. Kristus blev ”ett med synden”, dvs. han fick känna syndens ödeläggande makt för att vi skulle känna förlåtelsens kraft. Den *rättfärdighet* vi får (v. 21) är del i Jesu brinnande längtan att motsvara Faderns vilja i allt. Be om den idag! Du får den.

Evangelium: **Matt 6:1-6, 16-18** (*Din fader, som ser i det fördolda, skall belöna dig*)

Att lyssna är inte nog! **Allmosor, bön, fasta** (i den ordningen) är topprioriteringar om du är praktiserande katolik! *Det är inte människor vi vill vara till lags, utan Gud, som prövar våra hjärtan* (1 Thess 2:4). Är religion en privatsak? I högsta grad! Ditt fördolda liv med Gud är avgörande. Söker du erkännande för det på den sociala utsidan är du komisk, nej tragisk: du har gjort något gott, är det så viktigt att det måste utbasuneras (v. 2)? Gud älskar dig ju för det! Låt detta vara nog – din glädje!

Av jord är du kommen. Jord skall du åter bli. Herren Jesus Kristus skall uppväcka dig på den sista dagen (Ur ritualen för begravning, jfr 1 Mos 3:19).
--

TORSDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **5 Mos 30:15-20** (*Jag förelägger dig idag välsignelse och förbannelse*)

När Israel var ung fick jag honom kär, och från Egypten kallade jag min son (Hos 11:1). Femte Moseboken avslutar berättelsen om Guds enastående kärlek till det folk han skapat och utvalt trots dess många synder. Den är ett enda långt tal av Mose som handlar om att leva *helt* för Gud, att älska honom och följa hans bud. Vi sörjer när vi inser hur litet vi i praktiken älskar Gud, men kom ihåg: Gud låter sig älskas med den lilla kärlek vi har. Viktigast är vår *lyhördhet*. Får som betar nära en brant behöver sin herdes röst (Joh 10:4-16). Att följa hans kallelse ger liv, att rusa åt andra hållet leder till avgrunden. Hör *Didaché*, Apostlarnas lära, en text från ca år 80 e. Kr.: ”Det finns två vägar: den ena är livets väg, den andra är dödens, och det är stor skillnad mellan de båda vägarna. Detta är livets väg. För det första: du skall *älska Gud* som har skapat dig. För det andra: *du skall älska din nästa som dig själv*. Allt vad du inte vill att det skall hända dig, det skall du inte heller göra mot någon annan. Läran i dessa ord är denna: *Välsigna dem som förbannar er och be för era fiender*, fasta för dem som förföljer er” (Didaché 1:1-3, *De apostoliska fäderna*, Artos 1992, sid. 16 ff).

Evangelium: **Luk 9:22-25** (*Den som mister sitt liv, han skall rädda det*)

Välj livet, sa Mose (se ovan). Jesus som är *livets ord* (1 Joh 1:1-2) är också *vägen* vi ska gå. *Se, vi går upp till Jerusalem* (Cecilia, 275). Frälsaren går med fasta steg framför oss. Han är Gudstjänaren som vet vad som ska hända där (Jes 52:13 – 53:12) och vill förbereda sina lärjungar på det. Vi följer efter, på vacklande ben. De svåra dagar som väntar kommer att avslöja hur djup lärjungarnas trohet och kärlek är. De var som vi. Vi tar gärna strid för jordiska intressen och avstår från mat för utseendets och hälsans skull. Men är vi beredda att leva, lida, avstå något för Jesu skull? Jesus konfronterar Jerusalem, där inga partier stödjer honom. Går vi med?

Är Jesus Sanningen? Är hans lära Guds definitiva *tora* (lag)? Är vår lilla grupp *det sanna Israel*? Då är det bättre att gå i döden än att svika honom! Jesus säger till *alla* (alltså också till oss) att om vi *vill* följa honom (man kan alltså hoppa av) så ska vi varje dag ta upp vårt kors (v. 23). Igår ritades **askkorset** på din panna (de som missade det kan be prästen om det idag efter mässan). Idag är det borta. Men det ska stå inristat i ditt minne. Det dagliga *brödet* håller dig vid liv men *det dagliga korset* ger dig evigt liv. Med detta kors menas inte ett stort dramatiskt martyrium utan din vardagliga lojalitet mot Mästaren och hans livsstil. Med ”förneka sig själv” menas inte självplågeri utan att hellre avstå från fördelar, heder, ja, det egna livet, än att **förneka den sanning du har funnit i**

Jesus. Den som förblir solidarisk med Jesus och hans ”minsta bröder” till slutet, får Livet (Matt 24:13; 25:34-40; jfr Hebr 10:32-39).

Den port är trång och den väg är smal som leder till livet, och det är få som finner den (Matt 7:14).

FREDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **Jes 58:1-9a** (*Skulle detta vara en fasta sådan som jag vill ha?*)

Varje fredag under året är *botdag till minne av Herrens lidande*, inte minst då fredagarna i fastetiden. Du bör avstå från något gott från matbordet, delta i din församlings korsvägsandakt och/eller (helst) göra en extra insats för någon som behöver det. *Fredagsoffret* är ett kännetecken för katolska kristna, vilket både *Katolska kyrkans katekes*, nr 1438, och kyrkans *kanoniska lag* (CIC, can. 1250-1251) påminner oss om. Bestäm dig för att **nu och alla fredagar** komma ihåg detta! Då gör du rätt inför Gud.

Dagens första läsning är som att höra Gud gråta. De troende *inbillar sig* att de söker Gud (v. 2). Deras fasta och botövningar är halvhjärtade. De vill egentligen inte. De blir också irriterade på varandra, såklart (v. 3-4). Deras fasta är meningslös – som en ständig huvudvärk. *När tar det slut?* frågar de. Men Gud önskar inte en ren kroppslig fasta (v. 5; jfr Ps 51:19). Varför plåga kroppen? Synden kommer från hjärtat, den är inte kroppens fel! Du kanske fastar medan din tunga spyr gift: om du åt och drack gott men inte talade illa om din nästa – *det* skulle vara en fasta, det!

V. 6-7 är läsningens kärna: **kärlekens gärningar** är den ”fasta” som gläder Gud. De är identiska med de *kroppsliga barmhärtighetsgärningarna* (Matt 25:31-46), som är frukter av *saligprisningarnas anda* (Matt 5:3-12) Om vi slutar klagat över att botövningarna ”inte ger oss något” (v. 3) och istället ger verksam hjälp där det behövs och avstår från egen bekvämlighet, då dröjer Herren inte med sin välsignelse. Han säger ”Här är jag!” – nästan som vore han *vår* tjänare (jfr Luk 12:37).

Evangelium: **Matt 9:14-15** (*När brudgummen tas ifrån dem, då kommer de att fasta*)

Föreställ dig att du råkar placera ditt bröllop mitt i fastan. Inte serverar du väl vatten och kex då! Vi har faktiskt en sådan ”bröllopsdag” i fastan varje år, när vi firar den helige Josef, Jungfru Marias *brudgum* (19/3). Då gäller festande och inget fastande. De första lärjungarna hade privilegiet att dela sin vardag med

Guds Son. Vi idag ser honom bara med trons ögon. De såg hans jordiska ansikte. De var en del av hans privatliv, deltog i allt på riktigt och kände även till sådant som inte fick plats i evangelierna (1 Joh 1:1-4; Joh 1:14; 20:29; 21:25). *Saliga era ögon som ser och era öron som hör*, sa Jesus till dem (Matt 13:16). Jesus älskade sin gemenskap som en brudgum sin brud och därför fanns det helt enkelt inte plats för fasta (jfr Ef 5:28-32).

Allt har sin tid: en tid att gråta, en tid att le, en tid att sörja, en tid att dansa. (Pred 3:1, 4). Nu är vi på vandring mot långfredagen. Det blir hårt. Det är tid för sorg och gråt. Jungfru Maria håller oss i handen. Må vår tro bestå inför korset, som hennes!

Förslag till fredagsoffer: Be **den smärtorika rosenkransen**, helst med andra. Be för er själva, för en sund omvändelse, anpassad till er situation under denna fastetid.

LÖRDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **Jes 58:9b-14** (*Ljus skall gå upp för dig i mörkret*)

Kärleken får oss att inte vilja göra vår nästa någon orätt (1 Kor 13:5). Något inom oss sörjer när vi hör oss själva förtala andra bakom deras rygg, hota och håna dem vi är arga på (v. 9). Våra hämndbegär kan plötsligt flamma upp och överraska oss med sin intensitet. Tungan löper amok – *den fläckar hela vår kropp, den sätter livshjulet i brand och har själv sin eld från helvetet* (Jak 3:6). Vi snålar med våra tillgångar och har många ursäkter för varför vi INTE ska eller kan mätta de hungrande (jfr v. 10).

En kristen borde inte bara svara ja till att ge bidrag till nödlidande utan av sig själv uppsöka sådana och inte vänta tills någon kommer och ber. Halvhjärtade kristna ser till att ha sitt på det torra, förväntar inte längre något från Gud, gör sig ”oberoende” av Gud och vet inte längre vad de ska be om. Mässan smakar inget längre, den känns tråkig för att vi ber utan att tänka på vem vi ber till. Vi förbereder oss inte innan besöket i mässan. Det vi hör där får inte lov att förändra oss. Söndagen tas över av så mycket annat, den *helgas* inte utan fylls med ”tomt prat” (v. 13). Gud vill göra under med oss och våra barn – om vi bara visste! – men han får inte lov (v. 11-12, 14).

Evangelium: **Luk 5:27-32** (*Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga*)

I vårt sociala liv skapas ständigt mallar för vem som är innanför i gruppen av ”korrekta” och vem som ska betraktas som utanför, stämplas med skam och

föraktas. De som konstruerar dessa system styrs av rädslan att själva hamna utanför, inte få bifall eller röster. Majoriteten av människor gör allt för att inte riskera uteslutning. Guds nåd kan endast upplevas där sådana system avväpnas. Du som vill älska Gud men ständigt oroar dig för att behaga världens uppförandekoder lever ett av de olyckligaste och tröttsammaste liv som finns. Du är varken den du vill vara eller den som världen vill ha.

Levi (= Matteus i Matt 9:9) var helt och hållet *världens man*: med beväpnade medhjälpare hade han rätt att pressa folk på pengar och sedan ta så mycket han ville åt sig själv. Det märks att han har skaffat sig ett stort hus, eftersom *en mängd* likasinnade (v. 29) fick plats där (de är ”syndare” enligt v. 30, dvs. sämsta tänkbara sällskap). Levi har råd med en präktig fest – är den betald med all hans *ohederliga mammon* (Luk 16:9; jfr Matt 6:24), eller har han redan som sin kollega Sackaios ersatt alla som han har pressat pengar av (jfr Luk 19:8)? Vi måste betala tillbaka och ersätta allt vi har tillägnat oss genom bedrägeri, list, fusk, utnyttjande av andras okunskap o.s.v., annars har vi inget att hoppas på från Gud! Levi bytte radikalt till ett nytt liv, lämnade **allt** (det var i hans fall inte så litet!) och ”följde honom” (= blev Jesu lärjunge, v. 28). Hycklarna står vid sidan om och väser (v. 30) – är de vi halvheliga och halvverdliga som vägrar släppa de stulna saker *vi* gömmer och som inte vill inse hur sjuka *vi* är? Vi vill inte erkänna att Levi genom sitt mod faktiskt är ett stort helgon. Bjud hem Jesus, låt honom få se *din* orättvisa mammon.

Herren är pålitlig och god, därför visar han syndarna vägen (Ps 25:8).